

List izhaja
dvakrat na mesec.
Posamezna št. 75 p
Naročnina
mesečno 150 D.
Rokopisi se ne
vračajo.
Nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.

VOJNI INVALIDI

Poština plačana

Drž. licejska knjižnica
Ljubljana

Peterski
vojašnici.

Glasilo izvršnega odbora udruženja vojnih invalidov, vdov in sirot kraljevine SHS.

Mednarodna konferenca vojnih invalidov, vdov in sirot v Ženevi.

Dne 18. in 19. septembra t. l. se je v Ženevi, v prijaznem, snažnem švicarskem mestu vršila mednarodna konferenca vojnih žrtev.

Sestali so se vojni invalidi iz raznih držav. Pobudo za ta sestanek je dala organizacija francoskih invalidov.

Kongresa so se udeležili delegati po večini iz vseh evropskih držav in sicer iz Francije, Nemčije, Italije, Jugoslavije, Poljske, Čehoslovaške in Avstrije.

Opravičile pa so se in brzojavno pozdravile zborovanje organizacije iz Anglije, Rumunije in Belgije, z motivacijo, da so bile prepozno obveščene in se radi tega iz tehničnih razlogov konference niso mogle udeležiti.

Vabljeni so bile tudi organizacije ameriških invalidov, katere pa do konca zborovanja niso opravičile izostanka, kar je bilo gotovo tudi vsled tega, ker vsled prevelike oddaljenosti niso dobile pravočasno vabil.

Naše udruženje je poslalo na to konferenco tri svoje delegate in sicer tov. predsednika središnega odbora polk. Lazarevića, izvršni odbor iz Zagreba je poslal tov. Grubića, izvršni odbor iz Ljubljane pa tov. Marinkota.

Konferenco je otvoril dne 18. septembra t. l. ob 10. uri dopoldne v prostorih ženevske univerze predsednik unije francoskih invalidov.

Izvolil se je na to za predsednika konference francoz, za podpredsednika pa Nemeec in sicer se je izvršila ta izvolitev na predlog avstrijske delegacije.

Po pozdravih posameznih delegacij in po sprejetju dnevnega reda, se je izvolilo dvoje sekcij in sicer »mirovno« ter »organizacijsko«.

Od jugoslovanske delegacije je bil zastopan v mirovni sekciji tov. Grubić iz Zagreba, v organizacijski sekciji pa sta sodelovala ostala delegata tov. Lazarević iz Beograda in tov. Marinko iz Ljubljane. Za predsednika mirovne sekcije je bil izvoljen neki Italijan, za predsednika organizacijske (najvažnejše) sekcije pa naš tov. polk. Lazarević.

Sekcije so delovale dva dni.

Izdelale so razne resolucije na ligo narodov.

Posebno važne so resolucije organizacijske sekcije.

Ker so resolucije precej obširne in jih je treba predstavljati, jih priobčimo v naši prihodnji številki v celoti. Važna je zlasti resolucija, v kateri se pozivlja zveza narodov, da zastavi ves svoj ugled v to, da se potom njenega posredovanja dovede avstrijsko, čehoslovaško in jugoslovansko državo do tega, da izboljšajo gmotno stanje svojih vojnih žrtev.

Ker se radi zgoraj omenjenih razlogov niso udeležili prve konference zastopniki vojnih žrtev iz nekaterih držav, se je sklenilo, da se začasno osnuje provizorično tajništvo v Ženevi pri mednarodnem uradu dela.

Isto naj do prihodnjega zborovanja, ki se vrši v mesecu februarju leta 1926 v Ženevi, zbere vse potrebne statistične podatke o stanju vojnih invalidov, vdov in sirot v posameznih državah. Zborovanje v februarju 1926 bo torej nadaljevanje prve konference.

V februarju se bode definitivno ustanovila »Mednarodna zveza vseh vojnih žrtev«.

Takrat se bodo izdelala in sprejela tudi tozadevna pravila.

O načrtu organizacije se je že sedaj govorilo.

Prevladovalo je mnenje, da naj se osnuje tajništvo zveze s sedežem v Ženevi.

Tajništvo bi delovalo po navodilih izvoljenega odbora. V odbor bi delegirala vsaka organizacija po enega zastopnika. Odbor naj bi se po tem načrtu sestajal vsake tri mesece enkrat

enkrat. Kongres pa naj bi se vršil redno vsake dve leti enkrat.

Rešiti se bo moralo tudi finančno vprašanje in sicer koliko bo morala vsaka organizacija prispevati h kritju upravnih stroškov, pred vsem za tajništvo, katero bo moralo biti vsled ogromnega delokroga precej veliko.

Celo zadevo pa dozdevno ne bo težko rešiti.

Najlažji način rešitve tega vprašanja bo pač ta, da se bodo določili prispevki po številu organiziranih članov. Radi tega bo med drugim treba vsaki organizaciji do februarja izdelati točno statistiko, kajti ona bo dajala podlago nadaljnjim zborovanjem.

Po prvem plenarnem zasedanju dne 18. septembra je sprejel vse delegate v ogromnem poslopu mednarodnega urada dela ravnatelj istega g. Albert Thumas, kateri se izvanredno zanima za stanje vojnih žrtev.

V svojem govoru je obljubil, da se bo z vsemi sredstvi, ki jih ima na razpolago, boril, da se bedno stanje vojnih žrtev čimprej izboljša.

Po zaključku konference je sprejel in si pustil predstaviti delegate vseh invalidskih organizacij predsednik Zveze narodov g. Dandurand v navzočnosti predsednika in generalnega tajnika sveta narodov. Pri tej priliki mu je predsednik invalidske konference raztolmačil težnje vojnih žrtev in mu izročil vse na konferenci sprejete resolucije. Predsednik Dandurand je obljubil svojo podporo za doseg upravičenih zahtev.

S tem je bil prvi mednarodni kongres vojnih žrtev v Ženevi dne 19. septembra zvečer končan.

Naslednji dan so se jugoslovenski delegati odpeljali v Pariz, da položijo venec na grob neznanega vojaka, kar se je zgodilo dne 22. septembra ob 18. uri, v navzočnosti zastopnika francoskega vojnega ministra in zastopnikov udruženja francoskih vojnih invalidov.

Namen prve konference je bil pred vsem ustvariti mednarodno organizacijo vseh vojnih invalidov, vdov in sirot, da bi se mogli združeni uspešneje boriti za svoje pravice in opravičene zahteve. Kaj pomeni močna organizacija, ni potreba omenjati.

Mednarodna zveza pa je tudi iz drugega stališča velikega pomena in važnosti.

Najprvo moramo pomisliti, da je moč le v dobrih organizacijah in da je to edino naše orožje, s katerim se moremo boriti. Jasno je, da je naša moč jačja, čim bolj se združimo v borbi za naša prava.

Iz drugega stališča pa ustvarimo nekaj vzajemnega, mednarodnega in enotnega. Eden drugemu pokažemo pot in si damo moralno oporo do boljšega in prikladnejšega.

Nastop je omogočen povsod in uspehi so sigurnejši.

Poleg tega pa so zelo važne informacije, ki nam jih nudi taka zveza in časopisna borba, ki nam je omogočena po celem svetu.

Nastop internacijonale bo gotovo vplival na posamezne vlade in jih prisilil k temu, da se bodo začele malo resneje zanimati za položaj vojnih žrtev.

Drugo in nič manjšo zaslugo bo imela omenjena mednarodna organizacija vojnih žrtev kot propagatorica miru in podpornica vseh takih inštitucij, ki so ustanovljene z namenom, da preprečijo ponovna človeška klanja in uničevanja.

Iz omenjenih razlogov se je sklicala prva mednarodna konferenca vojnih žrtev ravno v Ženevo, kjer je bilo istočasno zasedanje Zveze narodov.

Prva mednarodna konferenca vojnih žrtev je bila toraj ob enem manifestacija za upravičene zahteve v kraju, kamor je bila obrnjena pozornost celega sveta.

Že samo dejstvo, da so vsi svetovni časopisi o tem poročali, je uspeh velike vrste, ker

so zainteresirali cel svet za naše mizerno vprašanje. To je osobito radi tega velike važnosti, ker je svet mislil, da so tako nujna vprašanja že davno rešena v zadovoljstvo vojnih žrtev.

S tem je svet spoznal, da je ravno nasprotno, da so vojne žrtve v vseh državah v najljubšeji borbi za njih pravice.

Tako smo imeli tudi jugosloven. invalidi enkrat priliko dokazati pred celim svetom, da naša država najslabše skrbi za one, ki so žrtvovali za domovino najdražje — svoje zdravje.

Imeli smo priliko statistično dokazati ostalemu svetu, da dobivajo nekatere n. pr. slovenske vojne žrtve po — beri in piši — dva dinarja 25 para mesečne pokojnine v času, ko stane n. pr. kilogram kruha 5 dinarjev.

Tudi nismo mogli zamolčati, da naša država uporablja nesrečno invalidsko ime v svoje fiskalne namene in da tako na račun in pod naslovom občutnega invalidskega davka več kasira nego znašajo preskrbovalnine in pokojnine vseh jugoslovanskih žrtev.

Kakor se je ugotovilo stanje naših invalidov, vdov in sirot, se je ugotovilo tudi stanje, v katerem se nahajajo vojne žrtve po drugih državah.

Zelo slabo so preskrbljene vojne žrtve tudi na Čehoslovaškem in v Avstriji, dočim se italijanska, poljska, francoska in nemška država boljše brigajo za njih vojne žrtve.

Delegati omenjenih evropskih invalidskih organizacij, ki so se udeležili prve ženevske konference, so zastopali okrog tri milijone organiziranih vojnih žrtev.

Za kaj se borimo?

V kratkem dobimo lahko nov invalidski zakon, ki bo vseboval boljše pogoje za nas vojne žrtve.

Pogoji pa še niso naš dobrobit, ako se jih ne uresniči.

Mi imamo lahko uzakonjenega veliko dobrega, ako pa se nam istega noče dati, nam ne koristi samo zakon.

Imamo tudi sedaj svoj začasni invalidski zakon že od leta 1921.

Tudi ta zakon bi nam lahko nudil marsikaj, kar sedaj nimamo in bi invalidsko vprašanje ne bilo tako mizerno. Isti nam predvideva zdravstvo, učenje, pokojnine, specialne pomoči itd. Toda po večini imamo od vseh teh določb prav malo.

Bolnice odklanjajo in se otrsajo zdravljenja invalidov, ker vsled pomanjkanja kreditov ne dobe redno plačane oskrbe.

Pokojnine se vsled različnih upravnih zaprek v veliki meri ne izplačujejo in na dolgu so velikanske svote za katere ni kritja.

Podpore, posojila, orodje, obleke, pogrebni stroški, povračila železniških in drugih voženj se sploh ne morejo izplačevati, ker ni kritja. — Nadpregledi se ne vrše redno, ker se komisije ne sestajajo v zadostni meri.

Različni akti leže nerešeni.

Sanatoriji se ne morejo dograditi, ker se ne da zadostnih sredstev.

Vsega tega se ne izvaja, kljub temu, da je predpisano tudi v začasnem invalidskem zakonu.

Gotovo je, da začasni invalidski zakon ni dovoljen in zadosten, ako nam predvideva še stare avstrijske malenkostne pokojnine in izpušča veliko drugega nujno potrebnega.

Toda ako bi se izvajal, bi bilo naše vprašanje kljub temu v precej boljšem stanju.

Ako se izpolnijo naše želje, da dobimo boljši zakon, kaj je potem še treba?

Treba ga bo izvajati, drugače so vse naše nade zastoj.

Ako zopet ne bo kritja, kaj nam koristi dober zakon?

Zato je za nas najvažnejši pogoj zasigurati si sredstva, iz katerih se bo bodoči zakon izvajal.

To je naš predvidevani »Narodni fond«. Isti naj bi bil popolnoma samostojen in ločen od državnega budžeta.

V Narodni fond bi se stekali posebni stalni dohodki iz dobrovoljnih dajatev in državnih subvencij.

Vse te dajatve morajo biti tolike, da zasigurajo Narodnemu fondu zadostno podlago, drugače je ves invalidski zakon iluzoren.

Važno pa je tudi, da dobi Narodni fond tako upravo, da bo samostojna in kolikor mogoče demokratična, da dobi v upravi besedo zares narod, poleg njega pa tudi vojne žrtve same.

Ako bo narodni fond v rokah posameznih ministrov in njegovih podrejenih organov, se ne bo prav nič ločil od druge državne finančne uprave in se lahko godi z njegovimi izdatki tako, kakor se sedaj votira posamezne invalidske blagajne in proračunske partije.

Finančna podlaga in uprava Narodnega fonda sta za nas najvažnejši, zato se borimo v prvi vrsti za njuno pravilno ureditev, sicer nam ne more koristiti cel invalidski zakon.

Zadnji načrt invalidskega zakona nam nudi v tem pogledu zelo slabo sliko.

Ako v svoji borbi ne bomo dosegli tega glavnega pogoja, lahko rečemo, da smo skoro na istem kot sedaj.

Prvi sestanek med izvršnim odborom in Zvezo bivših vojakov.

Poročali smo že o zainteresiranju zveze bivših slovenskih vojakov za naše nerešeno vprašanje.

Naši tovariši soborci so pokazali vso pravo voljo pomagati nam v našem težkem položaju.

Da morejo uvideti natančneje naše stanje in se informirati o podrobnostih našega vprašanja, je izrazil odbor zveze željo, sestati se z izvršnim odborom. Izvršni odbor se je rade volje odzval ter povabil odbornike zveze na prvi skupni sestanek, ki se je vršil dne 25. septembra t. l. Navzoč je bil skoro polnoštevilni izvršni odbor ter tudi predsednik ljubljanske podružnice; od Zveze bivših slovenskih vojakov pa njen predsednik major v p. g. Colarič, tajnik g. Bonač in še dva odbornika.

V imenu izvršnega odbora je pozdravil povabljen tovariše sobojevnike tov. Sterle z željo, da bi rodilo tovariško zbliznanje najboljše uspehe.

Za izvršni odbor je pripravil tov. Tome obširen referat o stanju vprašanja vojnih žrtev.

Opisal je našo borbo za invalidski zakon, od časa našega ujedinjenja z brati Srbi in Hrvatimi v enotnem združenju in vse težkoče, katere smo morali tekom zadnjih let prestati. Pri tem je orisal natančno posamezne nedostatke in trpljenje, ki ga imamo vojne žrtve.

Razložil je tudi posamezne dele načrtov invalidskega zakona in vse naše zahteve, ki jih mora invalidski zakon vsebovati.

Po končani razlagi se je zahvalil v imenu zveze g. major Colarič.

Njegove besede so bile izrazito oduševljuječe tako, da so pustile med nami najlepše utise. Gospod Colarič je invalidom že takoj po prevratu in potem še večkrat pokazal svojo naklonjenost in voljo pomaganja, zato si je pridobil med nami velike simpatije in zaupaje.

V svojem govoru je dejal, da se zaveda svoje nekdanje obljube, da bo deloval v prid invalidom, zato je vesel, da se mu nudi ravno prilika kot predsedniku zveze delati v tem smislu.

Zveza hoče roko v roki z našim združenjem nastopiti akcijo v svrhu rešitve vprašanja vojnih žrtev, s katerimi se ravna danes po informacijah, ki jih je zveza pridobila z dosedanjim študiranjem in raziskovanjem tega vprašanja in po temeljitih informacijah današnjega sestanka, jako mizerno.

Iz nekaterih poročil, da se misli delati razlika med enimi in drugimi nekdanjimi borci, se da sklepati, da je ravno ta tendenca precej vzrok, da se ne sprejme tako dolgo invalidskega zakona.

Povdarjati pa je treba, da smo vsi branili našo ljubljeno domovino in tudi nekdanji avstrijski vojniki naše narodnosti smo imeli samo to zavest, da branimo svojo ljubljeno domovino ob Soči in drugod pred grabežljivim sosedom, katerega smatramo za svojega naravnega sovražnika.

Zato bi ne bilo lepo deliti brate ene krvi, ki so doprinesli veliko žrtev za domovino.

Zveza hoče storiti v prid vprašanja vojnih žrtev kolikor bo v njeni moči. Zaenkrat bomo sestavili skupno obširni memorandum, da ga pošljemo na merodajne strani. Tudi v vsakem drugem oziru hoče zveza stati vojnim žrtvam

ob strani. Govor g. Colariča je bil sprejet z velikim odobravanjem.

Tajnik g. Bonač je izrazil željo, da bi se še večkrat sestali odposlanci in zastopniki združenja in zveze v svrhu medsebojnega spoznavanja in informiranja k skupnemu cilju. Predlog g. spoda Bonača je bil z veseljem sprejet.

Tako je potekel prvi sestanek med našim združenjem in Zvezo bivših vojakov, ki bo rodil mnogo koristnega in zadal nove cilje v skupnem delu.

Popisovanje.

Naše oblasti so nas zopet pozvale k popisovanju.

Ugotoviti hočejo nov invalidski stalež.

Kaj nameravajo s tem popisovanjem ne vemo, zdi pa se nam, da potrebujejo podlago za naš bodoči invalidski zakon.

Naša statistika mora biti že zdavnaj popolna, ker upati je, da smo se tekom sedmih vojnih let vsaj prešteli.

Pri sestavljanju dosedanjih načrtov invalidskega zakona smo imeli priliko videti, da se je v dotičnih proračunih precej natanko označilo število invalidov celo po procentih.

Ako pa iščejo stanje po redukciji, moramo zopet konstatirati, da iste niso izvršene, ker akti so nerešeni v Beogradu. Tudi se redukcije izvršiti ne bodo mogle, ako se hoče z zakonom nuditi zares zaščito invalidov, ker faktično niso upravičene. Behmenov, kakor P. P. načrt invalidskega zakona predvidevata »status quo« in rešitev faktičnega stanja potom rednih sodišč.

Popisovanje toraj ne bo moglo prinesiti veliko drugačnega staleža, kakor je bil pred delovanjem specialnih komisij.

Redukcija ni izvršena, dotični so še skoro vsi zaščitenci, torej mora imeti načrt invalidskega zakona podlago po stari statistiki.

Ako se hoče gledati danes samo po številu prejemalcev pokojnin bi bilo to z daleka nezadostno, ker lahko trdimo, da skoro tretjina iz različnih okolišnin ne prejema pokojnin. Čemu potem zopet popisovanje in večno tiranje invalidov pred zapisnike?

Ako se hoče ozirati na dejansko stanje, ne more nobeno sredstvo zmanjšati števila.

Invalidski zakon bo edino pravičen, ako bo nudil zaščito vsem, ki so vojni pohabljeni in dotični so že zdavnaj ugotovljeni.

Čemu potem popisovanje in iskanje primerne staleža?

H. de Balsac — I. Tominec:

Sarrasine.

(Nadaljevanje.)

Vstopi in sede v parter. Bil je stisnjen med dva precej debela opata; a njegovo mesto pred odrom je bilo dobro. Zagrinjalo se je dvignilo. Prvič v življenju je slišal to godbo, katere kratoto mu je tako zgovorno poveličeval Jean Jacques Rousseau. Na neki večerni prireditvi barona von Holbacha. Čute mladega kiparja so glasovi dražestnih Jomellijevih harmonij tako rekoč namazali in napravili opolzke. Naravna lepota teh koprnečih italijanskih glasov, ki so se kaj srečno ujemale, so ga spravili v omotično vznihanje. Nemo in nepremično je sedel in niti čutil ni, kako je bil stisnjen med dva duhovnika. Duša mu je bila popolnoma v ušesih in v očeh. Zdelo se mu je, da poslušal z vsemi znojnicami. Slednjič je pozdravil plosk, da si mislil, dvorana se mora udreti, nastop primadone. Korakala je lično do ograje in pozdravila publiko z neskončno ljubkostjo. Svetiljke, navdušenost velike množice, iluzija odra, čari toilete, ki je bila tisti čas prav zapeljiva, vse je skupno učinkovalo v prid te ženske. Sarrasine je od zadovoljstva skoraj kričal. Občudoval je to idealno lepoto, čije popolnost je moral doslej iskati v kosih po naravi s tem, da je vzela večkrat nevrednemu modelu okroglo dovršene noge, drugemu oblike prsi, tretjemu blesteča ramena in slednjič mladi deklici vrat, od te ali one žene roke, otroku gola kolena, ne da bi bil kdaj našel pod mrzlim pariškim nebom dovršene in okrogle postave antične Grčije. Zambinella mu je živo in gracijozno kazala v krasni združitvi lepe oblike ženske postave, po katerih je bil tako vroče hrepenel, za katere je kihar vedno najstrožji in obenem najstrastnejši sodnik. Imela je govoreča usta, oči ljubezni,

obraz blestečih barv. In k tem posameznostim, ki bi bile vzhičile slikarja, dodajmo še čuda Venere, kot jo je upodobilo grško dleto. Umetnik se ni naveličal občudovati neposnemljive graije, s katero so prehajale roke v prsa, ali očarujoco okrogline vratu, lepo zavite obrvi, črto nosu, popolnoma ovalno obličje, čistost njenih živahnih kontur in učinek gostih, lepo upognjenih trepalnic, ki so zaključevale velike pohotne veke. To je bila več kot žena, kar je živelo pred njim, bilo je mojstersko delo. To nepričakovano bitje je imelo v sebi ljubezen, da bi vzhičilo vse može, in lepoto, da bi zadovoljila vsakega kritika. Sarrasine je z očmi požiral Pigmalionov kip, ki je bil zanj stopil s podstavka. Ko je Zambinella pela, je nastalo divje navdušenje. Umetnika je spreletel mraz; potem je čutil kot ogenj v svoji notranjosti na mestu, ki ga imenujemo srce, ker nam manjka za to besede. Ni ploskal, ničesar ni rekel, čutil je, kako se ga je lotila norost, neka vrsta besnosti, ki jo najdemo le v tej starosti, ko ima poželenje na sebi nekaj strašnega in peklenskega. Sarrasine je hotel planiti na oder in se polastiti te ženske. Moč, ki se mu je postoterala po moralni depresiji, ki si jo ne moremo razložiti, ker se ti pojavi odigravajo na mestu, ki je nepristopno našemu opazovanju, si je z bolešno silo hotela dati duška. Sedel je tu kot odrevenel in omamljen. Slava, umetnost, prihodnost, življenje, zmaga, vse se je bilo zanj razkadilo.

»Biti od nje ljubljeno ali umreti!« to je bila sodba, ki jo je izrekel Sarrasine sam o sebi.

Bil je tako zelo omamljen, da ni več videl dvorane, gledalcev, igralcev in da ni več slišal godbe. Še več: med njim in Zambinello ni bilo nikake razdalje več, bila je njegova. Njegove oči, ki jo niso izpustile, so si jo bile osvojile. Neka skoraj peklenska moč ga je privedla do tega, da je vsrkaval dih tega glasu, da si je osvajal vonj pudra, ki ji je ležal na laseh, da je videl nežno okrogline njegovega obraza tako

natanko, da bi ga lahko prijel in mogel šteti na njem modre žile, ki so se odražale na zametasti koži. Slednjič ta glas, ki je bil tako gladek, tako svež in tako srebrn, tako prožen kot nit, ki ji daje najrahlejši dih oblike, ki jo navija in odvija, ta glas mu je prodiral tako močno v dušo, da je več kot enkrat zagnal neprostovoljen krik, kot ti jih izvabijo krčevita vznihanja, ki jih človeške strasti tako redkokedaj nudijo. Kmalu je moral ostaviti gledališče. Drgetajoče noge ga skoraj niso mogle več nositi. Bil je ubit in utrujen kot človek nagle jeze, ko se ga je bila polastila strašna divjost. Doživel je toliko slasti ali morda pretrpel, da mu je življenje izteklo, kot voda iz posode, ki jo s sunkom prekucneš. Čutil je v sebi praznoto, uničenje, ki je bilo podobno slabostim, ki ženejo v obup rekonvalescence, ko so prestali hudo bolezen. Nerazložljiva žalost se ga je polotila in v nezavestnem stanju je sedel na stopnjice neke cerkve. Hrbet je naslonil na steber in se vdal zmedenim sanjam. Strast ga je zadela kot strela.

Ko se je vrnil v svoje stanovanje, se ga je polastil paroksizem poželenja po ustvarjenju, kot se pojavi v takih trenutkih in nam razkrije prisotnost novih elementov v našem življenju. Lotila se ga je ona prva ljubezenska vročica, ki jo lahko imenujemo prav tako ugodje kot muko, in hotel je naslikati Zambinello iz spomina, da bi premagal nestrpnost in omotico. To so bile neke vrste materijalne sanje. Na prvem listu je stala Zambinella, navidezno mirna in hladna, kot so jo ljubili Rafael, Giorgione in vsi veliki mojstri. Na drugem je obrnila glavo mično na stran, kot bi hotela poslušati koloraturo, ki jo je baš pela. Sarrasine je risal ljubljeno ženo v vseh legah; vzela je tančico, sedela, stala, ležala je pred njim; risal jo je sramežljivo in pohotno in je uresničil s svinčnikom, ki je že skoraj divjal, vse kaprice, ki nam izzivajo fantazijo, če močno mislimo na ljubico. A njegove besede misli so mu prehitevale sliko. Videl je Zambi-

Pozor, invalidi, glede popisovanj!

Po odredbi ministrstva za socialno politiko v Beogradu vrše se popisovanja invalidov po celi Sloveniji.

Baje hočejo dobiti nove statistične podatke za bodoči invalidski zakon. Opozarjamo naše invalide, naj pazijo, da se ne zamude prijavit.

Ponekod se je glede popisovanja zelo slabo objavilo, tako, da marsikdo ne ve nič o tem.

Zato opozorite eden drugega na dolžnost prijave.

V nekaterih krajih se vrše popisovanja pri občinskih uradih, po večini pa pri sreskih poglavarjih in magistratih.

V Ljubljani gre že popisovanje h koncu, zato naj tukajšnji invalidi pazijo, da ne zamude roka in gredo takoj k mestnemu fizikatu v Mestni dom.

Izvršni odbor dobiva glede postopanja nekaterih oblasti vprašanja.

Čujejo se pritožbe, da zahtevajo izročitev vseh dokumentov. Javljamo, da mora pač vsak pokazati vse zahtevane dokumente, nikjer pa ni predpisano, da jih mora kdo izročiti.

Invalidsko uverenje se sploh ne sme dati nikdar iz rok. Invalidi imamo že bridke izkušnje, ker smo svoj čas oddajali iz rok dokumente, katere je pa potem specialna komisija zahtevala.

Danes pa ne vemo prav nič kje so dotični dokumenti.

Tudi opozarjamo, da morajo pri popisovanju upoštevati vse dotične invalide, katerih redukcija še ni potrjena od specialnega sodišča.

Vsak, kdor ima invalidsko uverenje, da je najmanj 20 odstotkov delanezmožen, je invalid in ga še danes zakon štiti v pogledu zdravljenja tudi, ako se mu drugače dela kake neprilike in zapreke od strani specialnih komisij, ki po večini še niso potrjene in skoro gotovo tudi ne bodo.

Kongres bolgarskih invalidov in vojnih sirot.

Nedavno se je vršil v Sofiji kongres bolgarskih invalidov in vojnih sirot. Kongres, ki se ga je udeležilo 350 delegatov in zelo mnogo gostov, je otvoril predsednik zveze invalidov I. Savov. Za predsednika kongresa je bil izvoljen invalid Topalov iz Plovdiva, za podpred-

sednika pa I. Gizdov iz Kjustendila. Načelnik urada za pomoč vojnim žrtvam general Bošnjakov je pozdravil zastopnika vojnega ministra, združenja rezervnih častnikov in podčastnikov ter drugih korporacij. Kongres je priredil ovacije narodnemu poslancu in uredniku »Invalida« Todorovu za njegovo požrtvovalno delo za invalide. Po pozdravil delegatov in gostov so odšli udeleženci kongresa s črnimi zastavami na pokopališče, kjer je opravila duhovščina mašo zadušnico na grobu predsednika zveze invalidov generala Kjurkčijeva, ki je bil ubit povodom atentata v katedrali sv. Nečelje.

Popoldne se je pričelo delovno zborovanje kongresa. Najprej je podal svoje poročilo upravni svet zveze invalidov in vojnih sirot. Iz tega poročila je razvidno, da je bilo v Bolgariji začetkom letošnjega leta 18.882 organiziranih invalidov in vojnih sirot. To število je narastlo zdaj na 23.049. Med njimi je 7.118 invalidov, 10.189 vdov, 3.484 vojnih sirot in 2.356 roditeljev ubitih vojakov. Zveza bolgarskih invalidov in vojnih sirot šteje zdaj 175 krajevnih organizacij in sicer 62 mestnih in 113 podeželskih. V tekočem letu je bilo ustanovljeno 8 novih organizacij, obnovljenih 6, prenehalo je poslovati 32 organizacij. Društveno glasilo »Invalid« izhaja v 3890 izvodih. Proračun izkazuje 1.929.081 levov dohodkov in izdatkov. Položaj invalidov in vojnih sirot je z malimi izjemami obupen. Državna podpora je tako nizka, da mnogim ne zadostuje niti za najpotrebnejša sredstva. Zveza sama nima denarja in invalidi so večinoma navezani na razne dobrodelne ustanove in usmiljena srca. Pa tudi javnost se že malo zmeni za te žrtve. Po prvih letih se je ohladilo navdušenje, invalidi so ostali sami, nihče se jih ne spomni in tako živetarijo v težkih gmotnih razmerah kot žalostni spomini na krvave dogodke v svetovni vojni. Edine izjeme so tisti invalidi, ki niso toliko pohabljeni, da bi ne mogli delati.

Dokumenti za reducirane invalide.

V mnogih prošnjah reduciranih tovarišev za obnovo postopka navajajo tovariši, da nimajo nobenih pismenih dokazov in da tudi ne morejo navesti prič, ker so služili pri tujih polkih. Take prošnje Izvršni odbor ne more oddati naprej, ker je gotovo, da bodo negativno rešene. Mnogo tovarišev si misli, saj ne bo nič s temi vlogami in zakaj bi si radi tega delal nepotrebne stroške in pota. Skoro vsem reduciranim to-

varišem v Srbiji in Črni gori je bilo na podlagi teh prošenj zopet priznано obiležje vojnih invalidov. Če je šlo tam doli, kjer velja isti zakon kot pri nas, bo moralo uspeti tudi pri nas, neglede tudi na to, da je v sedanjem osnutku inv. zakona ta obnova tudi predvidena. Tovariši, ki nimajo dokumentov pri sebi in ki ne morejo navesti prič naj torej še enkrat premislijo in obudijo spomin, kje da so vse bili kot obvezniki med vojsko, pri katerih polkih so služili, kje so bili ranjeni in kje so se zdravili. Če so njihovi nekdanji kadri, kamor so odšli k vojakom, in bolnice kjer so se zdravili bili na našem ozemlju, tedaj bo mogoče že dobiti kake dokumente in potrdila, s katerimi bo mogoče podpreti trditev, da so postali invalidi radi vojaške službe. Če pa so bili kadri in bolnice v krajih izven meje naše domovine, tedaj pa bo potrebno, da se tja obrnejo. Posebno Štajerci imajo težkoče, ker so služili pri nekdanjem 47. p. p., čigar kader je bil zadnje čase med vojno nekje na Gor. Štajerskem. Radi teh je mariborska podružnica pisala v Gradec. Rezultat nam še ni znan. Drugim bo mogoče dobiti dokumente od nekdanjega »Invalidenhaus« na Dunaju ali pa od intendance nekdanjih kornih in domobraskih vojaških poveljništev v Gradcu in Dunaju. Tovariši, ki so se zdravili v Mariboru v nekdanji rezervni bolnici št. 1. bodo dobili dokumente pri sedanji Privremeni vojni bolnici v Mariboru, ki ima del arhiva prejšnje bolnice shranjene. Invalidom iz ljubljanske oblasti bi mnogo koristila nekdanja matica ljubljanskega dopolnilnega poveljstva, toda te ni več. Mnogo važnih dokumentov leži najbrže tudi pri likvidaturi za vojaške mirovine v Ljubljani.

Tovariši sami si mnogokrat ne vedo in ne znajo pomagati. Zato je dolžnost podružnice, da jim vsestransko grede na roko in pomagajo z dopisi na razne urade radi dokumentov.

Po osnutku inv. zakona bo vsem reduciranim tovarišem stavljen rok 6 mesecev za predložitev dokazov, zato naj že sedaj neglede na to ali so sprejeli poziv za vložitev prošnje ali ne poskrbijo vse potrebno, da jih ta rok ne bo prehitel. Oni pa, ki že imajo pozive, pa to pozneje ne bo treba, ker bodo imeli že vse v redu.

Javna opozoritev.

Izvršni odbor je zaznal, da pobira invalid Ivan Senekovič prispevke za neko strokovno zvezo trafikantov.

nello, govoril z njo, jo prosil, preživel tisoč let življenja in sreče z njo, s tem, da jo je postavil v vse situacije, ki jih je moglo izumiti njegovo poželenje, s tem, da je takorekoč užil z njo — prihodnost.

Naslednjega dne je najel po svojem lakaju za celo sezono ložo tik pri odru. Potem si je predstavljal, kot vsi mladi ljudje, v čijih dušah se bije hud boj, težave svojega podjetja pretirano velike in je hranil svojo strast v začetku le s srečo, da je mogel občudovati ljubico brez ovire. Ta zlata doba ljubezni, v kateri se naslajamo nad svojim lastnim čuvstvom in postanemo srečni skoraj sami od sebe, ni mogla pri Sarrasineu dolgo trajati. A dogodki so ga zagrabili, ko je bil še pod čarom te mladostne halucinacije, polne nedolžnosti in naslad. V osmih dneh je preživel čelo življenje; zjutraj se je bavil s tem, da je gnetil ilovico, s pomočjo katere naj bi se mu posrečilo upodobiti Zambinello, kljub pajčolanu, krilu, korsetu in trakovom, ki so mu jo zakrivali. Zvečer je bil že zgodaj v svoji loži, ki jo je imel sam zase, in tu je užival, ležeč na zofi, kakor Turek v pijanosti od opija, tako razkošno srečo, kakor je po njej hrepenel. Najprej se je polagoma sprijaznil z divjim razburjenjem, ki mu ga je povzročalo ljubičino petje; potem je navadil oči na to, da so jo gledale in videle, in je mogel slednjič nanjo zreti, ne da bi izbruhnila topa divjost, ki ga je bila napadla prvi dan. Njegova strast je bila globlja in tišja obenem. Sicer pa ni trpel divji kipar, da bi mu tovariši motili samoto, ki je bila obljudena od podob, okrašena s slepili upanja in polna sreče. Ljubil jo je s toliko silo in tako nedolžno, da je pretrpel vse otroškočiste bolečine pekoče vesti, ki nas napadejo, kadar prvič ljubimo. Ko je začel opazati, da bo treba kmalu delati in intrigirati, da mora poizvedovati, kje stanuje Zambinella, ali ima mater, strica, varuha, rodbino; ko je mislil resno na sredstva, da bi jo videl in z njo govoril, je čutil, kako mu je narastlo srce od

častihlepnih podob, tako da je odložil te skrbi na naslednji dan; bil je srečen s svojimi fizičnimi mukami kakor z nasladami duha.

»Toda«, me je prekinila gospa Rochfide, »še ničesar ne vidim od Marianine in njenega starega možica.« »Le njega vidite!« sem nestržno vzkliknil, kot dramatikar, če skvarijo učinek na odru.

»Že več dni,« sem nadaljeval po odmoru, je Sarrasin tako zvesto hodil v svojo ložo in iz njegovih pogledov je tako jasno govorila ljubezen, da bi njegova strast bila razgovor za ves Paris, če bi se bila odigrala ta zgodba tu; a v Italiji, milostljiva, je vsakdo zase s svojimi lastnimi strastmi v gledališču in s svojim lastnim srčnim interesom, ki ne dopušča vohunstvu z opernim kukalom nikakega časa. Toda kiparjeva norost ni mogla ostati dolgo časa skrita očem pevcev in pevk. Teško bi bilo reči, kake neumnosti bi bil počel, če Zambinella ne bi stopila v akcijo. Pogledala je Sarrasinea s tako zgovornim pogledom, ki večkrat več pove, kot hočejo vanj položiti ženske. Ta pogled je bil celo razodetje. Sarrasine je bil ljubljien.

»Če je to le kaprica«, si je mislil, ko je bil napram ljubici že nezaupljiv, tedaj ne pozna gospodstva, ki mu je zapadla. Njegova kaprica bo, upam, trajala toliko časa, kot moje življenje.«

V tem hipu je umetnik slišal, kako je trikrat narahlo potrkalo na vrata njegove lože. Odprl je. Stara žena je skrivnostno vstopila.

»Mladi gospod,« je rekla, »če hočete biti srečni, bodite previdni! Ogrnite si plašč, potegnite si velik klobuk globoko raz obraz in pridite potem ob desetih zvečer na korzo pred Španski dvor.« »Pridem«, je odgovoril in dal duenni dva luisdora v zgubančeno roko.

Namignil je Zambinelli, da je razumel, in ona je plašno povsila poltene veke, kot ženska, ki je srečna, da je slednjič razumljena; nato je zapustil ložo. Hitel je domov, da bi se tam napravil tako zapeljivo, kot mu je bilo mogoče.

Ko je ostavil gledališče, ga je prijel neznanec za roko.

»Pazite, gospod Francoz«, mu je zašepetal na uho; gre za življenje in smrt! Zambinella je pod varstvom kardinala Cicegnara in ta ne pusti, da bi se z njim šalili.«

Da je bil hudičev duh vrgel med Sarrasinea in Zambinello vse peko, v tem hipu bi ga bil z enim skokom preskočil. Kiparjeva ljubezen je bila podobna konjem nesmrtnih, kot jih slika Homer; v enem trenutku je preletela neskončno razdaljo.

»In če bi me, ko zapustim hišo, pričakovala smrt, bi šel hitreje.« To je bil njegov odgovor. »Poverino!« je rekel neznanec in izginil.

»Slišati o nevarnostih, mar ni to slast za ljubečega? Še nikdar ga ni videl Sarrasineov lakaj, da bi se bil tako skrbno napravljal. Najlepši meč, Bouchardenov dar, poprstnik, ki mu ga je bila dala Klotilda, z bleščico posejano suknjo, posrebren telovnik, zlato tobačnico, dragoceno uro in verižico, vse je prinesel iz skrinje; nakitil se je kot mlada deklica, ki hoče paradirati pred prvim ljubimcem. Ob gotovi uri je hitel Sarrasine z obrazom, skritim v plašč, pijan od ljubezni in goreč od upanja na sestanek, ki mu ga je napovedala starka. Duenna ga je pričakovala.

»Dolgo ste rabili!« je rekla. Priidte! — Peljala je Francoza po mnogih ulicah in se ustavila pred palačo, ki je bila prav zala. Potrkala je, vrata so se odprla. Peljala je Sarrasinea skozi labirint stopnic, galerij, in sob, kjer je le negotova mesečina razširjala nekaj svetlobe, in je kmalu prišla do vrat, iz čijih razpok je prodirala močna luč in za katerimi sta slišala živahen razgovor in smeh. Sarrasineu je jemalo vid, ko je starka izpregovorila par besed in so ju spustili v skrivnostno sobo, ter sta se nahajala v sijajno razsvetljenem in bogato opravljenem salonu, kjer je v sredi stala miza

Kolikor se je izvršni odbor informiral, obstoji v Ljubljani samo Društvo trafikantov, ki ima podružnice tudi po celi Sloveniji, kake strokovne zveze pa ne poznamo.

Društvo trafikantov je izjavilo, da ni pooblastilo nobenega za pobiranje kakih prostovoljnih prispevkov in je to tudi brez oblastvenega dovoljenja nedopustno.

Invalid Senekovič toraj nima pravno veljavnega pooblastila in nobenega oblastvenega dovoljenja.

Opozarjamo naše podružnice in vse tovariše in tovarišice, naj ne nasedajo kakim zlorabam.

Invalid Senekovič se pri svojem poslu poslužuje tudi blatenja našega udruženja posebno nekaterih odbornikov izvršnega odbora.

Kdor zasledi omenjenega, naj obvesti najbližjo žandarmerijsko stanico, ki bo izpričala njegovo opravičenost.

Baje hodi invalid Senekovič nekje po Štajerskem. Izvršni odbor.

IZ ORGANIZACIJE.

Duplikati invalidskih uverenj. V nekem slučaju smo prejeli obvestilo, da je treba za vsak slučaj, ako se zahteva duplikat invalidskega uverenja plačati takso, razun če se ga zahteva za reguliranje pokojnine. In sicer je treba po odredbi ministrstva finac generalna direkcija neposrednih davkov z dne 7. avgusta 1925 Br. 54852 plačati za vsak duplikat invalidskega uverenja kolek 50 Din.

Zato opozarjamo tovariše naj pazijo na svoja uverenja, da ne bodo imeli velikih stroškov.

Svarilo pred izrabljanjem. Tovarišu Janezu Mramorju iz Vojnika št. 2 pri Celju je bila junija letos v Črni na Koroškem ukradena med drugim tudi članska knjižica št. 40/6677 ter invalidsko uverenje izdano od komande celjskega vojnega okruha št. 5102.

Opozarjamo, da naj člani pazijo, posebno pa podružnice in drugi uradi radi morebitnega izrabljanja. Dotičnega naj se takoj javi najbližji žandarmerijski stanici.

Razpisane trafike. Podružnica v Ljubljani objavlja, da so razpisane tobačne trafike na Dolenjski cesti št. 12, v Zgornji Šiški št. 75 in v Rudniku št. 58. — Reflektanti, ki razpolagajo s primernimi lokali in kapitali za zalogo, naj se javijo s prošnjami v pisarni podružnice.

Vabilo na vinsko trgatav. Člane iz Ljubljane in bližnje okolice vabi ljubljanska podružnica na vinsko trgatav, katero priredi v soboto

dne 3. oktobra t. l. ob 8. uri zvečer v vseh prostorih restavracije pri Mikliču v Kolodvorski ulici (hotel Južni kolodvor). Trgalo se bo sladko grozdje, katerega je iz prijaznosti preskrbel izvršni odbor iz Splita iz najboljših dalmatinskih vinogradov. Na sporedu je ples in tudi šaljivih prizorov ne bo manjkalo. Agitirajte za mnogobrojni obisk.

Naš oder. Podružnica UVJ iz Ljubljane priredi v sodeljevanjem dramatičnega odseka dne 11. oktobra t. l. ob polu 20. uri v Litiji igro »Tit grom«. Po igri prosta zabava s plesom. Šaljiva pošta, licitacije. K veliki udeležbi vabimo vse Litijčane in okoličane.

Dne 18. oktobra t. l. ob 8. uri zvečer se vrši za ljubljansko podružnico ista igra v Sokolskem domu v Mostah pri Ljubljani. Agitirajte za obisk.

Iščejo se: Tovariš Konrad Weiss, trgovec iz Siska, ki je služil pri bivšem lovskem bataljonu št. 7, 1 feldkompanija in bil ranjen dne 2. septembra 1915 v bitki izmed Sinkov in Vygo da išče prič, katerih se mu doslej še ni posrečilo dobiti.

Spominja se nekaterih vojnih tovarišev, ki so bili takrat z njim skupaj, pa ne ve za njihove naslove.

Dotični so sanitetni vojak Pelcl, podlovec Mihael Lunder, neki Rebolj, ki je danes tudi vojni invalid, četovodja Gostiša, četovodja Matjaž, podlovec Kobi.

Vsi ti se prosijo, da javijo svoje naslove direktno tov. Weisu ali izvršnemu odboru. Tudi ako kdo drugi ve za katerega izmed navedenih, naj javi.

Vojne vdove. Za Kamnik se iščeta dve vojni vdovi, ki znata plesti nogavice in drugo na stroj. V prvi vrsti se reflektira na one, ki imajo lastne stroje. — Ponudbe naj se pošiljajo na izvršni odbor v Ljubljani.

Za predavanja. Zveza kulturnih društev v Ljubljani, kjer je včlanjeno tudi naše udruženje, nam je poslala program za letošnja predavanja. Program je zelo obširen in si moremo izbrati poljubna predavanja iz različnih jako poučnih in zanimivih snovi. Javljamo našim organizacijam, posebno pa invalidskim domovom v Ljubljani in Celju ter zdravilišču na Golniku, da prijavijo svoje eventuelne želje po predavanjih. Naznanijo naj po možnosti snov, katero žele.

Podružnica v Slovenjgradu je izgubila svojega zvestega člana in večletnega odbornika Ivana Jerharta. Bil je 60% voj. invalid ter dober delavec v invalidskih vrstah. Komanda vojnega okruha ga je spoznala nesposobnim le za dobo enega leta. Dotični rok je potekel že leta 1923.

Ponovno se je obračal na pristojno oblast, naj ga pokliče k zopetnemu nadpregledu, a njegovi prošnji se do danes ni ugodilo. Oblasti so ga spoznale za invalida za dobo enega leta. Jehart, ki je bil vsled tuberkuloze že itak popolnoma uničen, je postal popolnoma nesposoben tudi za življenje. Tako se krajšajo naše invalidske vrste, invalidi umirajo prej predno pridejo rešitve. Na ta način se reduciramo na eni strani potom oblastev, na drugi strani pa kruto reducira smrt. Oblasti se ne zganejo, in imajo v največji sili gluha ušesa.

Pogreb nepozabnega pokojnika se je vršil dne 24. avgusta. Pokojnika smo spremili na zadnji poti z društvenim trakom. Naš tovariš je zapustil popolnoma delanezmožno ženo, ter dvoje nedoletnih otrok v starosti od 2—4 let. Podružnica je namesto venca na grob podarila vdovi podporo 200 Din kot prvo pomoč.

Bodi mu lahka zemlja!

Slovenske Konjice. Naznanjamo žalostno vest, da smo zgubili iz svoje srede zopet vrlega zvestega tovariša Rudolfa Koša. V svoji dolgotrajni bolezni, katero si je nakopal po raznih strelskih jarkih in ki ga je mučila celih 9 mesecev v postelji ni dobival niti po 7 Din 50 par, kar so mu svoj čas priznali z izvidom, da je za 20% delanezmožen. Čakal je na svojo usodo, ki ga je dne 29. VIII. t. l. zadela. Njegove želje so bile vedno, da bi dočakal invalidskega zakona, pa ga je moral iti iskati na drugi svet.

Pokojni je bil naš redni član, več let tudi odbornik podružnice in se je vedno zanimal za delo udruženja.

K večnemu počitku ga je spremilo več tovarišev in tovarišic, ki so mu darovali tudi lep vrnec z žalnimi trakovi. Tudi drugega občinstva je bilo veliko pri pogrebu, med njim pa se je udeležil sprevoda sreski vojaški referent g. poročnik.

Vsem pogrebem bodi izrečena iskrena zahvala, pokojniku pa želimo večni mir in pokoj.

Zapustil je ženo in več sorodnikov, katerim izrekamo najglobokejše sožalje.

Odbor podružnice.

Zahvala. Podpisani izrekam najtoplejšo zahvalo izvršnemu odboru v Ljubljani za denarno podporo v znesku 250 Din in izjavljam, da je pokazal s tem popolno svojo nepristranost, ne pa, kakor nekateri očitajo, ker mene niti nihče pri odboru ne pozna, da bi me protežiral. Ivan Robinšek, Laško.

Odgovorni urednik: Peček Janez.

Tisk tiskarne Makso Hrovatin, Ljubljana.

s steklenicami za šampanjec in brušenimi steklenicami, iz katerih so se kresale rdeče iskre. Spoznal je pevce in pevke iz gledališča in med njimi dražestne žene; začenjali so umetniško gostijo in videti je bilo, da čakajo samo še nanj. Sarrasine je premagal jezo in je napravil lep obraz k temu presenečenju. Upal je bil, da bo našel slabo razsvetljeno sobo in ljubico poleg žrjavnice; sanjal je bil o ljubezni in smrti, o ljubosumnežu, ki preži nanj, o šepetanih izpovedih, o srcu na srcu in o nevarnih poljubih; čutil je bil že naprej, kako se njiju glavi bližata druga drugi, kako se Zambinellini lasje dotikajo njegovega žgočega čela.

»Živela norost!« je zaklical; »signori a belle donne«, dovoliti mi morate, da se pozneje revanširam in se vam izkažem hvaležnega, da ste tako prijazno sprejeli ubogega kiparja.« — Ko ga je bila večina navzočih, ki jih je po videzu poznal, prav prijazno pozdravila, se je skušal približati naslanjaču, na katerem se je bila Zambinella malomarno zleknila. Oh, kako mu je bilo srce, ko je videl njeno lično nogo, ki je tičala v šolenčku, ki je — dovolite mi, to reči, milostljiva — dajal ženski nogi tako koketen, tako čuten izraz, da ne vem, kako so se mu mogli možje zoperstavljati. Bele, napeto na nogo se pritegajoče nogavice z zelenimi zaklinki, kratka krila, konjičasti čevlji z visokimi petami iz časa Ljudovika XV., so morda res nekoliko pripomogli, da sta se Evropa in duhovništvo demoralizirala. »Nekaj!« je rekla markiza; »ali niste ničesar čitali!« »Zambinella«, sem smehljaje nadaljeval, je bila drzno vrgla noge drugo čez drugo in je tako zgornjo sementertja nagajivo ujkala. Držala se je kot vojvodinja, kar se je dobro prilegalo njene vrste kapricasti lepoti, ki je imela na sebi neko izzivajočo malomarnost. Odložila je bila gledališko obleko in je nosila jopič, ki se je tesno oprije-

mal njenega vitkega telesa, ki se je lepo uveljavljalo nad krinolino in atlasnim krilom z veznimi modnimi cvetlicami. Prsa, katerih lepota je bila skrita v kocketno razkošnih, krasnih čipkah, so ji žarela od svežosti. Pod frizuro, ki je bila podobna frizuri gospe Duvarry-jeve, je bil videti njen obraz, čeprav je nosila še čepico, še ličnejši, in puder se ji je dobro podal. Kdor jo je tako videl, jo je moral oboževati. Umetniku se je gracijozno nasmehnila. Sarrasine, ki je bil zelo nezadovoljen, da je mogel z njo govoriti le pred pričami, je vljudno sedel k njej, govoril je z njo o glasbi in poveličeval njen čudoviti talent; a glas se mu je tresel od ljubezni, strahu in upanja...

»Česa se bojite?« ga je vprašal Vitagliani, znameniti pevec ensembela. »Brez skrbi! Tu se vam ni bati ne enega tekmeča.«

Ko je bil to rekel, se je tenorist tiho smehljajal. Na ustnicah vseh drugih gostov se je ponovilo to smehljanje, v katerem je bil skrit zasmej, ki ga je moral ljubimec prezreti. Dejstvo, da je bila njegova ljubezen znana, je bilo za Sarrasinea, kot bi ga bil nenadoma kdo z mečem zabodel v srce. Imel je močan značaj in predvsem ni moglo premagati nič na svetu silnosti njegove strasti; a ni mu bilo še prišlo na misel, da je bila Zambinella skoraj kurtizana in da ni mogel občutiti obenem čisto veselje, ki dela ljubezen do mlade deklice tako mično in burno strast, s katero moraš odkupiti nevarno posest igralke. Pomislil je in se odločil. Prinesli so večerjo. Sarrasine in Zambinella sta sedla kar naravnost drug k drugemu. Med prvo polovico pojedine so ostali umetniki v gotovih mejah in kipar se je mogel razgovarjati s pevko. Zdelo se mu je šaljiva in modra; a bila je presenetljivo nevedna in se je pokazala slabotno in babjevrno. Nežnost njenih udov je imela nasprotno podobo v njenem razumu. Ko je Vi-

tagliani odprl prvo steklenico šampanjca, je čital Sarrasine v očeh svoje sosede ne majhen strah pred tem malim pokom, ki ga je povzročilo raztezanje plinov. Neprostovoljen derget tega ženskega organizma si je razlagal zaljubljeni umetnik kot simptom izredne občutnosti. Ta slabost je mikala Francoza. V ljubezni moža je toliko slasti, če more nuditi zaščito. »V moji moči moraš biti skrita kot za ščitom!« Ali ne stoji ta stavek zapisan na dnu vsake ljubezenske izpovedi? Sarrasine, ki je bil prestrasten, da bi govoril galanterije lepi Italijanki, je bil kot vsi zaljubljeni zaporedoma resen, razposajen in zbran. Čeprav je lahko slišal, kaj so govorili drugi, ni pazil na nobeno besedo od vsega, kar so rekli; tako zelo se je vdajal užitku, da je sedel poleg nje, ji gladil roko, ji stregel. Plaval je v skrivni slasti. Čeprav je nekaj pogledov, ki sta si jih izmenjala, dovolj jasno govorilo, je bil vendar presenečen nad rezerviranostjo, ki jo je kazala Zambinella napram njemu. Sprva mu je bila sicer začela stiskati nogo in ga privabljal s porednostimi proste in zaljubljene žene; a potem se je bila nenadoma odelo v plašljivost mlade deklice, ko ji je bil Sarrasine nekaj povedal, iz česar je razvidela nenavadno silnost njegovega značaja. Ko se je spremenila večerja v orgijo, so gostje, navdušeni od peralte in pedro-ximenesa, začeli peti. Peli so mične duette, kalabrijske napeve, španske seguidille in napolitanske canzonette. Pijanost je bila v vseh očeh, v godbi, v srcih in glasovih. Naenkrat je prekipela očarujoča živahnost, pristrčna vdanost, italijanska dobroljnost, o kateri ne moreš dati nobenega pojma onim, ki poznajo le pariške soireje, londonske družbe ali dunajske sprejeme. Šale in sladke besede, smeh, kletvice in klici Matere božje in bambina so leteli drug na drugega kot kroglice v bitki. (Dalje prih.)